

USKON NOLLAUS

*Esiintuleva kirkko -
uusi uskonpuhdistus vai
lopunajan eksytys?*

Roger Oakland

Käännöksissä käytetty vuoden 1933/38 Raamatun käännöstä

Alkuperäiset julkaisutiedot:

**FAITH
UNDONE**
*the emerging
church ...
a new
reformation
or an
end-time
deception*

©2007 Roger Oakland
1st Edition, 6th Printing—September 2009

Lighthouse Trails Publishing
P.O. Box 958
Silverton, Oregon 97381
www.lighthouse Trails.com

For more information about the author and his ministry see:
Understand the Times
www.understandthetimes.org

*Miehen mielestä on oikea
monikin tie, joka lopulta on
kuoleman tie. (Snl.16:25)*

1

Uudenlainen seurakunta?

A New Kind of Church?

Jos meillä näet on uusi maailma, niin tarvitsemme uuden seurakunnan. Emme tarvitse uutta uskontoa itsessään, vaan uudet puitteet teologiallemme. Emme uutta Henkeä, vaan uuden hengellisyyden. Emme uutta Kristusta, vaan uuden kristityn. Emme uutta tunnustuskuntaa, vaan uudenlaisen seurakunnan jokaisessa tunnustuskunnassa. ¹

-Brian McLaren

On lauantai-ilta, ja vanhassa, jokseenkin ränsistyneessä tiilirakennuksessa keskellä kaupungin sydäntä, tanssivat usean kynttilän liekit seinillä. Jumalanpalvelus on käynnissä, mutta se on erilainen, kuin mikään, mitä aiemmin olet nähnyt. Penkkien asemesta osallistujat (valtaosaltaan noin kahdenkymmenen ikäisiä) istuvat hämärtyyssä huoneessa epämääräisen puoliympyrän muotoon ripotetuilla tuoleilla ja vanhoilla sohvilla. Yksi istuu baarijakkaralla kokousta juontaen, mutta julistamisen sijaan hän esittää kysymyksiä, ehdottaen useita vaihtoehtoja vastaukseksi ja liittyy sitten mukaan keskusteluun. Tämä pastori, vaikka häntä ei sellaiseksi kutsuta, siemailee yhdessä muiden kanssa cappuccinoa. Nukkuva vauva makaa viltillä nuoren pariskunnan vieressä. Hetken kuluttua nuori mies nojautuu eteenpäin ja alkaa soittaa jotakin laulua kitarallaan. Suitsukkeen tuoksu täyttää huoneen jokaisen nurkan.

On käynnissä esiintulevan kirkon (*Emerging Church*) kokous ja joidenkin tilastojen mukaan näitä pidetään kaikkialla Pohjois-Amerikassa. Erään lähteen mukaan niillä on pelkästään Yhdysvalloissa yli kaksikymmentä miljoonaa osallistujaa. ² Time-lehti nimitti yhden liikkeen suosituimmista johtajista, Brian McLarenin, yhdeksi tämän päivän vaikutusvaltaisimmista evankelikaaleista. Yksi asia on ainakin varmaa - esiintuleva kirkko ei ole mikään ohimenevä villitys ja sen kehittyminen on saanut monet syvästi huolestumaan.

Mitä pahaa sitten on ylipohmustetuissa sohvilla, makeantuoksuisissa kynttilöissä ja espressokuppien siemailussa seurakunnan kokouksen aikana? Miksi ihmiset tekevät niin suuren asian ilmapiirin muuttamisesta, paluusta yksinkertaisempaan palveluksen muotoon ja kysymysten esittämisestä totuudesta ja Jumalasta?

Tämän kirjan kirjoittamiseen ei minua saanut niinkään esiintulevan kirkon ilmapiiri (maku tai tunnelma), vaan sen teologinen perusta. Jokainen, joka on tekemisissä esiintulevan kirkon kanssa tietää, että on kyse paljon enemmästä, kuin vain kynttilöistä, suitsukkeista ja hämärtyneistä huoneista. Kuuntele esimerkiksi näiden kolmen osallistujan kommentteja, joissa he selittävät, mistä liikkeessä heidän mielestään on kyse:

Ei ole kyse niinkään kapinoinnista, vaan uudentapaisten vastausten löytämisestä,

*uudesta tavasta olla kristitty.*³

*Mielestäni se on uusi uskonpuhdistus. Ajattelen sen olevan uusi tapa tarkastella Raamattua.*⁴

*Uskon, että liike tulee vaikuttamaan kaikkiin seurakuntiin Yhdysvalloissa.*⁵

Mutta onko tämä "*uusi uskonpuhdistus*" todella se tie, jota Jumala on neuvonut meitä käymään? Raamattu varoittaa, että päivinä ennen Jeesuksen paluuta tulee totuus syrjäytetyksi ja tilalle tulee laveampi hengellisyiden tie, joka noudattaa "*villitseviä henkiä ja riivaajien oppeja*" (1.Tim 4:1). Kristillisyyden uusi muoto tuo raamatullisen uskon sijaan sellaisen uskon, joka opettaa ihmisen voivan löytää oman tiensä Jumalan luokse ja luoda täydellisen Jumalan valtakunnan tänne maan päälle. Jumalan Sana joutuu kakkosijalle ja tilalle tulee muinaisten mystisten kokemusten ohjaama tekojen ja rituaalien järjestelmä.

Ekumeeninen malli kohti uskontojen yhteyttä on jo käynyt aivan ilmeiseksi. Monet pitävät niitä, jotka kieltäytyvät omaksumasta tätä suuntausta, hengellisinä kummajaisina, joita tulee ojentaa. Nämä vastustaja, jotka edustavat raamatullista uskoa, nähdään esteinä maailmanhengellisyydelle ja globaalille rauhalle. Olen kyllä tietoinen, että nämä kuulostavat naurettavilta huolenaiheilta. Sitä paitsi, miten sellainen liike, kuin esiintuleva kirkko, joka näyttää niin järjestäytymättömältä, voisi saada aikaan niin paljon vahinkoa?

Yleinen menetelmä yhteiskunnan (tai kirkon) muuttamiseksi, on toistaa jotakin väittämää uudestaan ja uudestaan tosiasiasta ja kun ihmiset ovat kuulleet sen tarpeeksi monta kertaa, he uskovat sen olevan totta. He jopa hokevat väittämää omissa keskusteluissaan innokkaina esiintymään tietävinä. Kuinka meidän täytyisikin vastata jokaiseen väitteeseen: "Kuka niin sanoo?" Tämä kirja tutkii esiintulevan kirkon hengellistä sisältöä sen taustalla, niinkuin Raamattu meitä kehottaa: "*Koetelkaa kaikki; pitäkää se, mikä hyvää on*" (1.Tess.5:21).

Radikaaleja muutoksia postmodernille maailmalle

Salomo sanoi: "Mitä on ollut, sitä vastakin on; ja mitä on tapahtunut, sitä vastakin tapahtuu. Ei ole mitään uutta auringon alla" (Saarn.1:9). Esiintulevan kirkon johtajien mukaan me kuitenkin elämme nyt *postmodernissa* maailmassa. He kuvailevat sen olevan:

...leveä, monimuotoinen, usein paradoksaalinen esiintuleva kulttuuri, jonka on määritelty läpikäyneeni modernin ajan, ja olevan nyt valmis siirtymään kohti jotakin parempaa sen tuolla puolella.⁶

Esiintulevaa kirkkoa on vaikea määritellä. Itse asiassa monet sanovat, että esiintuleva kirkko ei ole kirkko/seurakunta - se on vain dialogia, tai keskustelua. Eräs liikkeeseen kriittisesti suhtautuva kristillisen oppilaitoksen professori selittää, miksi esiintulevat näkevät tarpeen liikkeelleen:

Postmodernin hengellisen työn puolestapuhujat uskovat, että postmoderni maailmankatsomus on viime aikoina täysin korvannut modernin kulttuurin, joka alkoi valistuksen ajalla. Nämä postmodernin palvelustyön mallin puolestapuhujat väittävät, että suurin osa evankelisista seurakunnista ovat estyneitä, koska ovat jumiutuneet moderniin aikaan. Ne tulevat menestymään vain siirtymällä postmoderniin malliin.⁷

Esiintulevassa kirkossa mukanaolijat ehdottavat radikaaleja muutoksia, koska vanhat tavat seurakunnassa eivät ole enää tehokkaita. Me tarvitsemme uudenlaisen kristillisyyden,

jos haluamme vaikuttaa ihmisten elämään ja maailmaan ympärillämme. Yksi ensimmäisistä näyttämölle tulleista esiintulevaa kirkkoa edistävästä kirjoista oli Brian McLaren'in *The Church on the Other Side* (Seurakunta toisella puolella). McLaren selittää liikkeen päämäärää:

Me "tutkimme kartan ulkopuolella" -- katselemme kohti salaperäisiä maisemia, jotka ovat tuolla puolella meille niin tutun maailman, joka on tällä puolen jokea, tällä puolen merta, tällä puolen modernin ja postmodernin maailman yhdistävää rajaa. Me katselemme jännittävää, kartoittamatonta maailmaa, kaiken tuntemamme toisella puolella.⁸

Hän sanoo tämän uuden postmodernin maailman olevan hyvin erilainen, kuin kaikki, mitä on ennen ollut olemassa; liikehännän jäsenet näkevät itsensä hengellisinä Kolumbuksina, jotka tutkivat "kartoittamattomia" hengellisiä alueita. Dan Kimball, joka kirjoitti kirjan *The Emerging Church* (Esiintuleva Kirkko), kannattaa myös ajatusta, että maailma, jossa nyt elämme, on hyvin erilainen, kuin mikään aikaisempi ja sisältää nyt monia eri uskontoja:

Jälkikristillisessä maailmassa moniarvoisuus on normi. Buddhalaisuus, wicca, kristillisuus, islam, hinduismi, tai jokin valikoiva sekoitus - kaikki ovat osa maaperää.⁹

Kimball selittää, että "oppimisen perusta on siirtynyt loogisesta ja rationaalista" kohti "kokemuksen aluetta" ja "mystistä".¹⁰ Ja kuten eräs kommentaattori vihjaa hänen kirjassaan, niin mieltymykset "muuttuvat jatkuvasti."¹¹

Murtautuminen ulos perinteestä

Eräs nuori pastori, joka oli mukana esiintulevan kirkon varhaisessa vaiheessa, sanoi vanhan, perinteisen seurakunnan tulevan korvatuksi "*esiintulevalla, lähetyskeskeisellä (seurakunnalla), jota yhdistää seuraavat piirteet*"¹²:

- ✂ Kulttuurillinen konteksti on postmoderni ja moniarvoinen.
- ✂ Seurakunta hyväksyy, että se on syrjäytetty kulttuurissa..
- ✂ Pastorit ovat paikallisia lähetystyöntekijöitä.
- ✂ Kirkonmenot sulauttavat yhteen muinaisia muotoja ja paikallisia tyytlejä.
- ✂ Lähetystyö on yhdistelmä globaalia ja paikallista (glocal = global and global, sanaleikki. Suom.huom.) .¹³

Monet näistä uusista "lähetyskeskeisistä" "esiintulevista" johtajista haluavat murtautua ulos siitä. minkä he näkevät kuolleena, perinteisenä seurakuntana. Yksi esiintuleva pastori selittää:

*Menneiden vuosikymmenten aikana on elämän jokainen osa-alue kehittynyt postmoderniksi - elokuvat, kirjallisuus, taide, arkkitehtuuri, kaupallisuus, politiikka. Kaikki, paitsi siis "seurakunta". Seurakunta on monella tavalla kulttuurimme viimeinen modernismin linnake.*¹⁴

Jättäessään seurakuntansa ja käynnistäessään uusia yrityksiä, he keskittyvät niissä uuteen tapaan pyörittää seurakuntaa. Tämä sama pastori kertoo:

Viisi vuotta sitten jätin vakiintuneen seurakunnan. Luovuin pastorin virastani yhdessä Amerikan suurimmista seurakunnista mennäkseni... no, en mihinkään (paitsi autotalliini tekemääni toimistoon).¹⁵

Tie joka näyttää oikealta

Aadamin ja Eevan päivistä aina meidän päiviimme asti, on ollut käynnissä taistelu sen välillä, mikä on ihmisen tapa tehdä asioita ja mikä Jumalan tapa. Niin usein se, mikä saattaa näyttää oikealta tavalta, lopulta ei ole sitä lainkaan. Vaikka tämä saattaa kuulostaa liian yksinkertaistavalta, on kapinoimisen syynä aina vain yksi asia - Jumalan Sanan hylkääminen, koska oma tiemme vetoaa meihin niin paljon enemmän. Uskon, että esiintulevan kirkon liike sopii tähän kuvaan.

Raamattu on todella ihmeellinen kirja. Jos haluamme ymmärtää ihmisen hengellisen vaelluksen kautta historian, meidän tarvitsee vain lukea, mitä Jumala on tallentanut Sanaansa. Kuitenkin samalla, kun Jumala on tarjonnut meille tien, jotta voisimme etsiä Häntä ja tuntea Hänet, on Jumalan vastustajallakin oma suunnitelmansa. Viimeinen asia, mitä paholainen haluaa on, että ihminen olisi kuuliainen sille, mitä Jumala on sanonut. Hänen päämääränsä on päinvastoin johtaa ihmiskunta eksyksiin. Hänen suurin tavoitteensa on vietellä ja johtaa ihmiset väärennöksillä pois heidän Vapahtajastaan, Jeesuksesta Kristuksesta; nämä kuolettavat kiertotiet muistuttavat hyvin usein sitä oikeaa asiaa... mutta ovat todellisuudessa hengellinen katastrofi. Raamattu sanoo, että kun aika Kristuksen paluun edellä käy vähiin, niin tämä ohjelma vain voimistuu.

Kun omaksumme filosofien ja ihmisten ajatuksia enemmän kuin innoitetun Jumalan Sanan sijaan, ei mene kauan, kun meidät on johdettu harhaan. Ihmisten ja heidän menetelmiensä seuraaminen voi olla vaarallista, jos nämä ihmiset eivät seuraa Jeesusta ja Hänen Sanaansa. Kuuntele mitä Jeesus sanoi:

"Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana, mutta turhaan he palvelevat minua opettaen oppeja, jotka ovat ihmiskäskyjä"
(Matt.15:8-9)

Tässä Jeesus osoitti, että ihmiset voivat tulla harhaanjohdetuiksi jopa pyrkimyksissään päästä lähemmäs Häntä. Ihmisiä voidaan eksyttää, vaikka he uskoisivatkin olevansa oikeaa tietä kulkemassa (Matt.7:21-24).

Esiintulevat johtajat sanovat, että kristillisen usko täytyy kokonaan uudistaa 21. vuosisadalle. He vaativat, että tämän sukupolven tavoittamiseksi täytyy perustaa uusi usko ja uudenlainen seurakunta. Jos kysyisit suurimmalta osalta esiintulevia johtajia, mikä heidän ensisijainen päämääränsä on, he vastaisivat - tavoittaa tämä nykyinen postmoderni kulttuuri uskolla, joka poikkeaa suuresti siitä, mitä nykyinen kristinusko tarjoaa, koska nykyinen ei ole uskottava. He kertoisivat sinulle, että tämän päivän kristinusko on liian individualistinen (ei tarpeeksi yhteisöhenkinen), painottaen liiaksi taivaallista ja iankaikkista valtakuntaa, eikä tarpeeksi Jumalan valtakuntaa tässä ja nyt. He kertoisivat sinulle, että esiintuleva kirkko voi tarjota ihmiskunnalle autenttisen, orgaanisen ja todellisen uskon, koska se, mitä me nyt tunnemme. on vanhentunutta, epäoleellista ja tehotonta.

Tämä kirja haastaa esiintulevan seurakunnan sanoman ja tässä on siihen syy: Aito raamatullinen usko ei koskaan muutu. Se, mitä Jeesus ja Hänen opetuslapsensa tarjosivat kaksi tuhatta vuotta sitten, on edelleenkin tarjolla ihmiskunnalle tänä päivänä ja sitä on johdonmukaisesti tarjottu jokaiselle sukupolvelle. Juuda kehottaa kirjeensä jakeessa 3 meitä *"kilvoittelemaan sen uskon puolesta, joka kerta kaikkiaan on pyhille annettu"*. Vaikka esiintulevat johtajat hylkäävät sellaisia käsitteitä, kuin *pelastuksen suunnitelma* ja *Jeesuksen pyytämisen elämänsä Herraksi*, niin Jumala on todella tarjonnut ihmiselle suunnitelman olla pelastettu.

Esiintulevan kirkon salainen sanoma

Hämärän kielenkäytön, jalolta vaikuttavan päämäärän ja välttelevien keskustelujen kautta esiintuleva kirkko hypnotisoi monet (mukaanlukien monet kristityt) saaden tunnustettujen kristillisten johtajien tuen ja jättäen jälkeensä hämmennystä ja sekasortoa.

Jeesus sanoi, "Minä olen maailman valkeus; joka minua seuraa, se ei pimeydessä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus" (Joh.8:12). Näin sanomalla, Jeesus halusi meidän tietävän, että maailma ilman Häntä on pimeä (synnin vuoksi). Mutta Hän on tullut karkottamaan pimeyden ja antamaan todellisen elämän. Kun seisomme pimeässä huoneessa, jossa kaikki valot ovat sammutetut, emme näe mitään. Samoin on hengellisesti. Kun elämme synnissä, emme näe mitään (hengellisesti puhuen). Kun Jeesus Kristus tulee ihmisen elämään, Hänen valonsa vapauttaa meidät synnin pimeydestä. Useat Kirjoitukset tukevat tätä:

Joka on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan. (Kol 1:13)

Sillä meillä ei ole taistelu verta ja lihaa vastaan, vaan hallituksia vastaan, valtoja vastaan, tässä pimeydessä hallitsevia maailmanvaltiaita vastaan, pahuuden henkiolentoja vastaan taivaan avaruuksissa. (Ef 6:12)

Kaikki te olette valkeuden lapsia ja päivän lapsia; me emme ole yön emmekä pimeyden lapsia. (1.Tess 5:5)

On vielä monta muuta. Kaunista Raamatusta on, että se on kirjoitettu Jumalan innoituksen kautta, niin että yksinkertaisinkin ihminen pystyy sen sanoman ymmärtämään. Sen sanoma on selkeä:

Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. (Joh.3:16)

Raamattu sanoo, että meille on annettu vastaus elämän mysteeriiin. Jumala tuli lihaksi (Jeesus) ja Hänen Henkensä elää jokaisessa, joka hyväksyy Hänet uskon kautta. Vertaa tätä sanomaa esiintulevan kirkon sanomaan – sanomaan, joka ei ole lainkaan selkeä. Eräs liikkeen johtaja kirjoitti kirjan nimeltä, *'The Secret Message of Jesus'* ('Jeesuksen Salainen Sanoma'). Tosiasiassa ei ole mitään Jeesuksen salaista sanomaa.

Etsii aina koskaan löytämättä

Tämän luvun alussa näimme välähdyksen esiintulevan seurakunnan kokoontumisesta. Sen sijaan, että pastori saarnaisi Raamatusta, löydämme ohjaajan esittämässä kysymyksiä, joita seuraa lisää kysymyksiä häneltä itseltään, tai seurakunnan jäseniltä, joista jotkut tarjoavat mahdollisia vastauksia näihin kysymyksiin. Esiintulevan kirkon *pelastuksen* sanoma ei löydy opetuksesta, vaan dialogista, ei totuudesta, vaan keskustelusta. Tässä mielessä "etsiä koskaan löytämättä" on esiintulevan kirkon tavaramerkki, koska loputtomassa dialogissa (keskustelussa) totuutta ei koskaan löydetä.

Kaiken tämän takana on uudelleenrakennettu kuva Jumalasta, joka poistaa Raamatun Jumalan. Kun Raamatun ilmoitus laitetaan sivuun, niin inhimillinen ymmärrys pitää paljon parempana Jumalaa, joka on liian rakastava luomaan helvetin kaltaista paikkaa kenellekään, varsinkaan etsijöille. Siitä seuraa, että turvansa voi löytää etsijöiden seurakunnasta; jotkut esiintulevan kirkon johtajat ovat jo sanoneet, että Jumalaa, joka tuomitsee ja vaatii sijaisen rankaisemista synnistä (s.o. risti) ei ole olemassa.

Siten esiintulevan kirkon totuuden etsintä jatkuu. Kuten 2.Tim 3:7 sanoo, he "aina ovat opetusta ottamassa, eivätkä koskaan voi päästä totuuden tuntemiseen."

Näköala

Samalla kun monet esiintulevan kirkon kriitikot ulottuvat vain sen reunoille, joka voitaisiin luokitella esiintulevana kirkkona, niin minä olen laajentanut näköalaani. Tämä kirja ei tutki vain tämän liikkeen selviä johtajia vaan tutkii myös paljon enemmän piiriinsä sulkevaa *esiintulevaa hengellisyyttä*. Tämän kirjan kautta toivon voivani paljastaa kokonaisen uskomusjärjestelmän, enkä vain jotain tiettyjen johtajien ryhmää. Tänä päivänä on tietty määrä esiintulevan seurakunnan johtajia; huomenna tuo luku on suurempi. Heistä jokaisesta kirjoittaminen vaatisi kokonaisen kirjasarjan, joka kuitenkin vanhenisi nopeasti. Kuitenkin sen osoittaminen, mitä on pinnan alla – näitä johtajia liikuttavan voiman eli energian paljastaminen – on hyödyllisempää ja kauemmin kestävä.

Tarkoitukseni ei ole arvioida näiden yksilöiden motiiveja, vaan enemmän tuoda valoon totuus heidän opetustensa taustalla olevasta hengellisyydestä. Siksi maalaan laajan kuvan. Ajoittain mainitsen nimiä, joita ei tavallisesti yhdistetä esiintulevan kirkon liikkeeseen osoittaakseni kuinka kauaskantoiset vaikutukset tällaisella hengellisyydellä on. Jos liikehdintää ei haasteta, se voisi pian kyllästyä ja vääristää suuren osan siitä, minkä tunnemme kristinuskona.

Tämä kirja ei pyri tunnistamaan jokaista tärkeää peluria esiintulevan kirkon liikkeessä. Heitä on liian monta. Ja vaikka ei olisikaan, niin päämääräni ole hyökätä yksilöiden kimppuun, vaan ennemmin paljastaa uskomusjärjestelmä. Tämä ei siis ole kirja, jonka tarkoitus olisi *saada kiinni pahat pojat*. Sitä vastoin se on kirja, joka pyrkii pelastamaan esiintulevaan kirkkoon sekaantuneet ja lukemattomat muut tuohon suuntaan matkaavat.

Lähitulevaisuudessa kristityt tunnustuskuntaan katsomatta joutuvat päättämään, tukevatko, vai hylkäävätkö esiintulevan kirkon takana olevan hengellisyyden. Jos esiintuleva kirkko jatkaa levittäytymistään nykyistä vauhtia, niin valtavirran evankelikaalinen kristikunta muuttuu niin, että raamatullista Jeesuksen Kristuksen evankeliumia pidetään liian ahtaana ja rajoittavana.

Jos uskoisin hetkenkään ajan tämän liikkeen olevan vain ohimenevä oikku, tai jotain tyytymätöntä levottomuutta, joka liittyy nuoruuden vastausten etsintään, en olisi koskaan kirjoittanut tätä kirjaa. Ja jos en uskoisi, että se, mitä todistamme tässä esiintulevassa hengellisyydessä, on Raamatun lopunaikojen profetioiden mukaista, et lukisi näitä sivuja. On kuitenkin surullista todeta, että esiintuleva kirkko on paljon enemmän, kuin ohimenevä muoti-ilmiö ja paljon muuta, kuin joidenkin nuorten johtajien ryhmän valituksia. Se on todellakin "uusi tapa olla kristitty" ja jokaisella ajateltavissa olevalla tavalla se pyrkii aikaansaamaan "uuden uskonpudistuksen". Sillä tulee epäilemättä olemaan "vaikutus kaikkiin kirkkoihin/seurakuntiin" länsimaissa ja myös muualla, sillä tämän uudenlaisen seurakunnan takana on tämän maailman ruhtinaan, sielujemme vihollisen, hyvin suunniteltu strategia ja manööveri kirjaimellisesti riistämään usko miljoonilta – se ei ole mitään sen vähäisempää, kuin uskon nollaus.

1. Brian McLaren, *A New Kind of Christian* (San Francisco, CA: Jossey-Bass, 2001), p. xvi, citing from McLaren's 1st book, *Reinventing Your Church* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998), pp. 13, 35-36.

2. Antonio Mora, "New Faithful Practice Away From Churches" (Chicago News, CBS Broadcasting, July 10, 2006).

3. Ibid.

4. Ibid.

5. Ibid.
6. Brian McLaren, *A is for Abductive*, (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2003), p. 239.
7. Robert Wright, Professor Corban College, "The Emerging (Emergent) Church" ([http://www.lighthouse trailsresearch.com/The Emerging Church.doc](http://www.lighthouse trailsresearch.com/The_Emerging_Church.doc)).
8. Brian McLaren, *Church on the Other Side* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2000 edition, formerly titled *Reinventing Your Church*), pp. 7-8).
9. Dan Kimball, *The Emerging Church* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2003), p. 60.
10. Ibid.
11. Ibid.
12. Mark Driscoll, "A Pastoral Perspective on the Emergent Church" (*Criswell Theological Review*, Spring 2006), p. 88.
13. Ibid.
14. Spencer Burke, *Making Sense of Church* (El Cajon, CA: Emergent YS, 2003), p. 25.
15. Ibid., p. 19